

1. PRIKAZ PROSTORNIH STRUKTURA ŽUPANIJE U ODNOSU NA STANJE I PROSTORNA OPREDJELJENJA ŽUPANIJE I DRŽAVE

Prostorno-funkcionalno, Bjelovarsko-bilogorska županija je jedan od nerazvijenijih dijelova grupe županija središnje Hrvatske, najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca. Ali obzirom na pomalo rubni položaj te smještaj upravo između najznačajnijih prometnih pravaca Hrvatske, dijelom je bila (i još uvijek je) izvan interesa razvojnih opredjeljenja (prije Jugoslavije i Hrvatske, a danas Hrvatske), a što je još pojačano nakon prekida sekundarnih veza sjevera i juga preko Bosne i Hercegovine.

Prostorno razvojnu strukturu Županije karakterizira:

- relativno povoljan prometni položaj između najznačajnijih prometnih pravaca Hrvatske;
- razvijena mreža državnih (za sada bez brzih cesta) i županijskih cesta, te natprosječno razvijena mreža lokalnih cesta (što je i veliko opterećenje),
- izgradnjom planiranih brzih cesta i obilaznice Bjelovara prometni položaj će se još nešto popraviti, ali će isto utjecati i na promjene (dislokacije) osovina razvoja, te razvoj pojedinih naselja,
- nerazvijena mreža željezničkih pruga II. reda (koja je zbog loše povezanosti na pruge I. reda i većim dijelom loših tehničkih karakteristika na rubu rentabilnosti),
- izgradnjom pruge Sv. Ivan Žabno-Gradec bitno će se poboljšati veze Bjelovara i Zagreba,
- povoljna struktura i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora: 36% šumskih površina (kvalitetnih), 57% poljoprivrednih površina (relativno kvalitetnih),
- relativno rigidna i dijelom nepovoljno orijentirana struktura gospodarstva sa industrijom nižih ili srednjih tehnologija,
- prostorno relativno uravnotežena mreža gradova (bipolarno orijentirana) sa mjestimično nepovoljnim rasporedom (sada i manjkom) većih i manjih lokalnih središta, nedovoljno iskorištene osovine razvoja, ispodprosječna urbanizacija,
- većim dijelom niska gustoća stanovanja i izrazito stara populacija sa iznadprosječnim udjelom poljoprivrednog stanovništva, relativno velika izrazito rijetko naseljena područja,
- ispodprosječna pokrivenost infrastrukturom (osobito vodovodom i odvodnjom otpadnih voda),
- relativno dobra kapacitiranost i razmještaj objekata javnog standarda,
- relativno očuvan okoliš (izuzev dijela vodotoka),
- raznovrsni krajobrazi, ali sa relativno malo visokovrijednih,

Glavni prostorno razvojni problemi su:

- dva relativno velika područja sa vrlo velikim i velikim ograničenjima razvoja,
- izrazito stara populacija i relativno velika područja rijetke naseljenosti,
- zapuštanje ruralnih područja,
- teške posljedice Domovinskog rata,
- ispodprosječna pokrivenost nekim segmentima infrastrukture i nedostatni izvori pitke vode za vlastite potrebe,
- relativno slaba disperzija gospodarskih djelatnosti u prostoru,
- negativni utjecaji Zagreba na Bjelovar i Čazmu, Virovitice (i rata) na Grubišno Polje (najslabije područno središte čiji razvoj treba hitno podržati), Kutine na Garešnicu te rata na Daruvar,
- prekid veza sjevera i juga Hrvatske preko Bosne i Hercegovine,
- prevelika građevinska područja i raštrkana izgradnja,
- nerazvijeni međumjesni putnički promet,...

Glavne prostorno razvojne prednosti su:

- uravnotežena mreža gradova (i lokalnih središta u južnom dijelu Županije),
- razvojno vrlo vrijedna mreža relativno neiskorištenih osovina razvoja,

Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije

PLAN

1. Prikaz prostornih struktura županije u odnosu na stanje i razvojna opredjeljenja

- vezano na njih, pet većih i manjih uravnoteženo raspoređenih područja bez ograničenja razvoja (jedno ustvari sa umjerenim ograničenjima),
- relativno dobra kapacitiranost i razmještaj objekata javnog standarda,
- povoljna struktura i razmještaj temeljnih kategorija korištenja prostora,
- relativno velike površine vrijednih šuma, koje je moguće još povećati,
- dobro raspoređeno relativno kvalitetno poljoprivredno zemljište,
- veliki šaranski ribnjaci (pogodni za intenzivni uzgoj i lovno-ribolovni turizam),
- termalne vode (zdravstveni i kontinentalni turizam),
- relativno očuvan okoliš (izuzev dijela vodotoka) i solidno riješena problematika otpada,
- raznovrsni krajobrazi,...

Glavni cilj izrade Plana je bio stvoriti prostorne pretpostavke za postizanje održivog (trajnog i obzirnog) razvoja Županije maksimalno koristeći sve prostorno razvojne prednosti i rješavajući ili bar smanjujući na najmanju moguću mjeru (vodeći računa o racionalnosti rješenja) utjecaje prostorno razvojnih problema i ograničenja. Pri tome se pošlo od osnovne ocjene da Županija ima povoljnu prostornu strukturu u odnosu na glavne razvojne ciljeve, koja racionalnim korištenjem može polučiti zadovoljavajuće učinke u svakom pogledu (ne samo ekonomskom), te da shodno tome, Planom ne treba (bitno) mijenjati bilancu i raspored osnovnih resursnih kategorija.